

МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

УДК 341.9.01
DOI <https://doi.org/10.32782/ILA.2024.31.04>

ЦИМБАЛЮК І. І.,
студент III курсу факультету міжнародних відносин
Львівського національного університету імені Івана Франка

КОЛІЗІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МЕЖ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПУ АВТОНОМІЇ ВОЛІ У МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ

Анотація. У статті аналітично систематизовано колізійно-правове регулювання меж дії принципу автономії волі в міжнародному приватному праві, що проявляються у формі певних обмежень, спрямованих на забезпечення відповідності обов'язковим нормам та основним принципам правового порядку; наведена авторська аргументація колізійно-правового регулювання меж дії принципу автономії волі в континентальній правовій системі, які в контексті глобальної конкуренції та інновацій, змінюються і розширюються.

Аналізом доведено, що принцип автономії волі надає сторонам значну свободу вибору закону для регулювання їхніх міжнародних правовідносин. Однак ця свобода має свої межі, що проявляються у формі певних обмежень, спрямованих на забезпечення відповідності обов'язковим нормам та основним принципам правового порядку.

З'ясовано, що принцип автономії волі сторін у міжнародному приватному праві має свої межі і обмеження. Принцип автономії волі не дозволяє сторонам укладати договори, які порушують обов'язкові норми (public policy) чи основні принципи правопорядку. Це може включати питання, такі як недопустимість дискримінації чи порушення основних прав людини. Зміни в законодавстві та глобальні тенденції можуть впливати на межі застосування принципу автономії волі. У разі нерівності в юридичній захищеності сторін можуть виникати ситуації, коли принцип автономії волі не забезпечує належного рівня безпеки та захисту інтересів сторін, особливо в контексті міжнародних договорів.

Доведено, що відмінною ознакою колізійно-правового регулювання меж дії принципу автономії волі у континентальній правовій системі є сувора галузева класифікація її норм та чітке співвіднесення тієї чи іншої галузі з приватним правом.

Також наголошено, що і в згаданій правовій системі є обмеження, що впливають на межі застосування принципу автономії волі, особливо у випадках, коли це суперечить основним принципам законодавства або порушує публічний порядок. Важливим елементом, що впливає на межі дії принципу автономії волі є політико-правовий режим держави. При цьому можливим є вибір не лише національного правопорядку, а й правопорядку, що є обов'язковим на визначеній частині території держави.

Зазначено, що розвиток нових технологій та зміна бізнес-моделей може ставити під сумнів адекватність існуючих норм та правил, що регулюють принцип автономії волі.

Ключові слова: автономія волі сторін, межі застосування принципу автономії волі, міжнародне приватне право, континентальна правова система, колізійно-правове регулювання.

Постановка проблеми. За сучасних інтенсивних міжнародно-правових стосунків, особливо актуалізується проблема наукового тлумачення меж застосування у різних правових системах відповідних юридичних засад правового регулювання. Однією із яких постає принцип автономії волі як основа міжнародного приватного права, що декларує право сторін укладати угоди та визначати правовий режим своїх міжнародних відносин.

Попри з тим, нині в теорії й практиці міжнародного приватного права нагальною є потреба поглибленого дослідження проблеми колізійно-правового регулювання меж застосування принципу автономії волі у міжнародному приватному праві, тлумачення його сутнісних особливостей у різних правових системах. Особливо актуалізує згадану проблему потреба наукового пошуку відповідей на питання, межових особливостей щодо згаданого принципу в державах континентальної правової системи.

Стан дослідження. Деякі аспекти проблеми дослідження щодо теми нашої статті, розкриті в працях таких відомих юристів-науковців: В. Васильченко, О. Довгера, С. Задорожної, О. Котухи, О. Чабана, В. Жушмана, І. Покори та ін. Вітчизняні науковці акцентують увагу на значимості застосування методу колізійно-правового регулювання меж принципу автономії волі, як підстави для міжнародних судів та арбітражу, що мають забезпечувати справедливий баланс між свободою сторін та захистом публічного порядку. Вчені також наголошують на особливостях застосування колізаційного методу регулювання меж принципу автономії волі у різних правових системах (континентальна і англосаксонська) міжнародного приватного права. Висновки й результати напрацювань згаданих науковців стали вагомими й у нашому дослідженні.

У зарубіжній правничій літературі питання межових відмінностей юридичної конструкції автономії волі розглянуті у працях А. Батиффоля, Ф. Вишера, Ф. Гамільшега, Р. Голдмана, П. Гото, М. Калеба, М. Пака, В. Хаудека, Я. Шаппа, К. Шмітгоффа та інших науковців.

Попри ґрунтовність й багатоаспектність наукових досліджень вчених, окремі аспекти із заявленої теми все ж таки потребують подальшого вивчення.

Мета статті – аналіз особливостей колізійно-правового регулювання меж застосування принципу автономії волі у міжнародному приватному праві.

Виклад основного матеріалу. Досліджуючи особливості вибору права, застосовуваного до договору, вітчизняні й зарубіжні вчені констатують, що автономія волі в правовій площині постає двояко: як один із принципів міжнародного приватного права; а також як колізійна прив'язка, що входить до структури колізійної норми тільки за наявності іноземного елемента у правовідносинах [1]. Відповідно до теми нашої статті,

проаналізуємо деякі аспекти меж колізійно-правового регулювання при застосуванні принципу автономії волі в міжнародному приватному праві.

Вихідним положенням для аналізу є те, що *колізійний метод є необхідним для врегулювання цивільно-правових відносин, регламентація яких не узгоджена, а також у разі потреби зробити вибір між нормами права. Вибір права здійснюється шляхом застосування колізійних норм, які відсилають до права держави, яка компетентна розглянути спір.*

Колізійний метод, є основним в регулюванні сімейних, спадкових, трудових та інших відносин з іноземним елементом, *тобто тих відносин, які не стосуються здійснення підприємницької діяльності та залишаються тісно пов'язаними з національним правом держав, в яких вони виникають.*

Вибір є досить складним завданням, він не може здійснюватися довільно, на погляд судових установ, оскільки мають бути враховані інтереси всіх зацікавлених сторін, принципи міжнародного співробітництва, приписи законодавства [3, с. 15]. Правознавець В. Жушман, справедливо, на наш погляд, стверджує, що колізія міжнародного приватного права полягає у різниці змісту приватноправових законів країни суду та тієї держави, до якої належить іноземний елемент у певних правовідносинах. Інакше кажучи, основна правова колізія пов'язана з вибором права та зумовлена двома причинами: наявністю іноземного елемента в приватноправових відносинах та різним змістом права різних держав, з якими це відношення пов'язане. Тому приватноправові відносини можуть одночасно бути регульованими різними системами права (позитивні колізії) або жоден із національних правопорядків може не визнавати себе компетентним (негативні колізії) [4, с. 47].

На різних етапах розвитку міжнародного приватного права роль колізійного методу в процесі регулювання міжнародно-правових відносин була різною. Останнім часом в науці міжнародного приватного права ведуться певні дискусії стосовно співвідношення та взаємодії колізійного та матеріально-правового методів у міжнародному приватному праві, зниження значення колізійного методу регулювання та у зв'язку з цим посилення тенденції до підвищення ролі матеріально-правового методу регулювання в міжнародному приватному праві. З огляду на те, що кількість міжнародних договорів, які містять матеріальні норми права, була досить обмеженою, доктрина виходила з того, що міжнародне приватне право складається виключно з колізійних норм [5, с. 432].

В умовах поглиблення процесів інтеграції, розвитку міждержавних сфер виробництва й обігу, ускладнення суспільних відносин, покладений до сфери міжнародного господарського і цивільного обороту, колізійно-правовий метод перестав задовольняти потребам міжнародного життя, тим самим проявив деяку свою недосконалість. Це пов'язано, по-перше, з «багатоетапністю» регулювання, яка полягає у тому, що спочатку колізійна норма вказує на правопорядок, що має бути застосований, а потім в його рамках здійснюється пошук тієї матеріальної норми, яка забезпечує

регулювання даного відношення в справжньому сенсі, тобто допомагає відповісти на питання по суті. По-друге, дія колізійної норми нерідко пов'язана з певними явищами негативного характеру, які ускладнюють пошук «кінцевої», тобто матеріальної, норми. Необхідність вирішення попередніх колізійних питань, неможливість застосування іноземного права в силу дії імперативних приписів національного правопорядку, а також застереження про публічний порядок на ін.» [5, с. 434].

На наш погляд, думка щодо заміни колізійного методу іншими механізмами, так само як і про зниження ролі колізійного методу є не зовсім обґрунтованою через низку причин. Необхідність колізійного методу, таким чином, виявляється в наступному:

– по-перше, він використовується в якості загального субсидіарного начала, що дозволяє заповнювати прогалини, які утворюються при уніфікації матеріально-правових норм;

– по-друге, він є основою для врегулювання питань, що виникають на окремих ділянках співробітництва, виходячи з потреб співробітництва та з урахуванням конкретних умов його реалізації;

– по-третє, у випадках, коли застосування однакових матеріально-правових приписів за тих чи інших причин зустрічає ускладнення [5, с. 436].

Тому колізійний метод залишається на сьогоднішній день актуальним адже, матеріально-правовий метод не може повністю задовільнити регулювання відносин у приватних сферах життя, наприклад, шлюбно-сімейних відносинах, по-друге, незважаючи на зміну поглядів відносно ролі колізійного методу, він залишається служити головній меті – вирішенню колізійної проблеми, тобто проблемі вибору права.

Проте, застосування колізійного методу пов'язано з окремими недоліками та труднощами, які певною мірою знижують ефективність його дії, а саме: 1) застосування колізійної норми, що відсилає право іноземної держави, ускладнює діяльність суду чи іншого органу держави, який зобов'язаний в силу міжнародного договору або внутрішнього закону на підставі колізійної норми застосовувати іноземне право, а встановити його зміст та тлумачити його не так просто. 2) застосування цього методу не може забезпечити однорідність при вирішенні конфліктних ситуацій, оскільки норми національних правових систем можуть зазнавати ускладнень, які певною мірою знижують ефективність його дії: 3) при колізійному методі застосовуються, як правило, норми загального характеру, покликані регулювати всі приватноправові відносини, не розраховані на відносини з іноземним елементом [5, с. 437].

У подальшому викладі проаналізуємо особливості застосування колізійного методу регулювання міжнародного приватного права у деяких державах континентальної правової системи.

До зони континентального права належать правові системи держав Європейського континенту, в тому числі Франція, Німеччина, Італія, Бельгія, Іспанія, Україна, Болгарія та деяких інших держав.

Колізійно-правове регулювання меж принципу автономії волі в міжнародному приватному праві в державах континентальної Європи, має свої особливості. Колізійний метод ґрунтується на визначенні сторонами договору компетентного права, яке застосовується до конкретних правовідносин. Основним принципом у цьому контексті є принцип автономії волі сторін, що дозволяє обирати закон, який буде застосовуватися до їхніх договірних зобов'язань. Важливо відзначити, що автономія волі має бути вільним та свідомим вибором сторін, які повинні бути повністю інформовані про наслідки свого вибору. Коли сторони обирають конкретний закон для регулювання своїх правовідносин, суди зазвичай визнають цей вибір і застосовують обране право. Проте, можливість вибору закону *обмежена певними обов'язковими нормами, які не можуть бути виключені або змінені сторонами*. Ці норми можуть бути пов'язані з публічним порядком, обов'язковими вимогами законодавства тощо.

Отже, колізійний метод, у міжнародному приватному праві в державах континентально правової системи дозволяє сторонам вибрати застосовний закон для їхніх договірних зобов'язань.

До прикладу, у Німеччині, міжнародне приватне право регулюється за допомогою колізійного методу. В цій державі метод базується на законі про міжнародне приватне право (нім. «Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche» або EGBGB) [6]. Враховуючи зміст даного закону принцип автономії волі грає важливу роль у німецькому міжнародному приватному праві. Згідно з цим принципом, сторони можуть вибрати застосовний закон для свого договору. Вони можуть зазначити це у самому договорі або в іншому документі, або це може впливати із обставин укладення договору.

Автономія волі дозволяє сторонам вибрати закон конкретної держави чи юрисдикції для регулювання їхніх взаємних правовідносин. Це правило враховує ідею, що сторони найкраще розуміють свої потреби і можуть визначити належний закон, який краще відповідає їхнім інтересам. Проте, важливо враховувати, що є *обмеження для застосування принципу автономії волі і в цьому якраз проявляються межі його використання*. Наприклад:

– неможливо вибрати закон, який би суперечив публічному порядку Німеччини;

– існують окремі сфери, де закон визначає обов'язкові норми, які не можуть бути змінені або виключені сторонами;

– існує система колізійних норм, які прописані у законі міжнародного приватного права Німеччини.

Згадані вище норми враховують і принцип автономії волі, і водночас встановлюють межі, спрямовані на забезпечення відповідності правових відносин певним обов'язковим стандартам.

При вирішенні питань колізійного вибору закону у Німеччині зазвичай враховується воля сторін, виражена в договорі, але також розглядаються

об'єктивні критерії, такі як місце виконання договору, місце знаходження основних інтересів сторін, або будь-які інші об'єктивні обставини. У разі відсутності домовленості сторін щодо застосовного закону суди використовують критерії, які дозволяють об'єктивно визначити зв'язок між договором і певною юрисдикцією чи системою права. Це сприяє визначенню належного закону для регулювання договору [6].

При розгляді конкретних випадків німецькі суди дотримуються принципу публічного порядку і визнають недійсними ті чи інші положення, які суперечать основним цінностям і принципам, визнаним у німецькому праві.

Принцип автономії волі також відіграє важливу роль в колізійному методі правового регулювання при укладанні договорів в Польщі. В цій державі міжнародне приватне право, включаючи колізійний метод регулювання, регулюється Кодексом цивільного права (Kodeks cywilny) [7]. Кодекс цивільного права визначає ряд колізійних норм, які враховують принципи автономії волі сторін.

Зокрема, статті 3-33 Кодексу цивільного права регулюють вибір закону для зобов'язань за договорами та іншими правочинами. Стаття 3 Кодексу цивільного права надає сторонам можливість вибору закону для своїх договорів. Однак цей вибір не може суперечити положенням, які є обов'язковими за законом. Крім того, стаття 6 Кодексу цивільного права передбачає, що у випадках відсутності вибору сторін застосовується закон місця виконання зобов'язань [7].

Відповідно, принцип автономії волі дозволяє сторонам визначати застосовний закон для свого договору. Вони можуть це робити як в самому тексті договору, так і у інший спосіб, наприклад, у внутрішньому регламенті чи статуті компанії. Це надає сторонам можливість активно впливати на правове регулювання своїх відносин та вибрати той закон, який вони вважають належним.

Однак, аналогічно до інших європейських держав, в Польщі також існують *межі щодо застосування принципу автономії волі*. Зокрема: деякі питання можуть бути вирішені за допомогою обов'язкових норм, які визначаються самим Кодексом цивільного права чи іншими законами. Також існують певні публічно правові норми, які не можуть бути змінені чи узгоджені сторонами, оскільки вони стосуються основних принципів правопорядку.

Французький Кодекс міжнародного приватного права (Code civil) визнає колізійний метод правового регулювання, що включає в себе принцип автономії волі, як один з ключових принципів міжнародного приватного права у Франції [8]. Принцип автономії волі визначає, що сторони мають право визначати закон, який буде застосовуватися до їхнього договору. Це право може бути реалізоване через включення в договір конкретного вибору закону або за допомогою інших засобів, які визначають вибір закону.

Однак важливо враховувати, що автономія волі не абсолютна і підлягає обмеженням. Французький закон визнає обов'язкові норми, які не можуть бути змінені сторонами договору і які в будь-якому випадку залишаються чинними.

Деякі з найважливіших статей Кодексу міжнародного приватного права Франції, які стосуються вибору закону в контексті міжнародних договорів, включають:

– Стаття 3-1: Визначає загальний принцип автономії волі сторін у виборі закону.

– Стаття 3-2: Визначає обов'язкові норми, які залишаються чинними незалежно від вибору сторін.

– Стаття 3-3: Зазначає, що вибір закону сторонами повинен мати реальний зв'язок з договором.

– Стаття 3-4: Зазначає, що вибір закону сторонами не може суперечити суті обов'язкових норм, основних цінностей, чи публічного порядку Франції [8]. Ці статті взаємодіють для забезпечення балансу між принципом автономії волі та необхідністю збереження обов'язкових норм та основних цінностей правового порядку.

До сім'ї континентального права належить і Італія. Національна правова система Італії визначається певними особливостями, оскільки, вона – єдина в Європі пряма спадкоємиця правової системи Стародавнього Риму. Відповідно на протигагу колізійним нормам міжнародного приватного права, існують стабільні норми національного права Італії. Принципи колізійно-правового регулювання меж застосування принципу автономії волі в італійському міжнародному приватному праві відображені у ряді законодавчих актів та міжнародних договорах: Кодекс цивільного законодавства (Codice Civile), що містить принципи колізійного права в Італії, включаючи принцип автономії волі, закріплені в різних статтях Кодексу цивільного законодавства [9], Кодекс про міжнародне приватне право (Codice di Diritto Internazionale Privato). Цей кодекс містить правила щодо вибору права, за яким регулюються міжнародні договори. В італійському міжнародному приватному праві принцип автономії волі визнається як один із основних принципів, але він може бути обмежений національним законодавством та принципами публічного порядку.

Колізійний метод міжнародного приватного права в Україні визначається законом «Про міжнародне приватне право» [10] та іншими нормативними актами. Він передбачає, що сторони можуть визначити закон, який буде регулювати їхні правовідносини. Це може бути визначено в самому договорі або в інших документах, пов'язаних з угодою. Сторонам дозволяється вибрати закон будь-якої держави, навіть тієї, де жодна зі сторін не має юридичного чи фактичного зв'язку.

Однак, аналогічно до багатьох інших юрисдикцій, принцип автономії волі в Україні також підлягає обмеженням. Зокрема:

– вибір закону не може порушувати примусові норми українського законодавства;

– не може суперечити основним принципам правопорядку України;
– також, якщо сторони не визначили закон, застосовується закон місця виконання зобов'язань, яке може бути визначене відповідно до умов договору [10].

Відповідно можна констатувати, що метою колізійної норми щодо автономії волі є вільний вибір права [11]. Принципи колізійно-правового регулювання створюють баланс між волею сторін та загальними інтересами правопорядку. На сучасному рівні розвитку науки міжнародного приватного права колізійні, аналогічно і як матеріально-правові норми, відіграють значну роль в процесі вибору права, в регулюванні міжнародних приватноправових відносин а відповідно і впливають на межі застосування принципу автономії волі в міжнародному приватному праві [12].

Висновки з дослідження і перспективи подальших пошуків. Дослідивши особливості колізійно-правового регулювання меж принципу автономії волі в міжнародному приватному праві варто зауважити, що колізійний метод, є основним в регулюванні відносин з іноземним елементом, але саме тих відносин, які не стосуються здійснення підприємницької діяльності та залишаються тісно пов'язаними з національним правом держав, в яких вони виникають. Питання щодо меж застосування принципу автономії волі може виникати, зокрема, коли вибір права порушує обов'язкові норми або інші основні принципи правопорядку.

У більшості держав, зокрема, в розглянутих нами державах континентальної правової системи в основі колізійно-правового регулювання лежить принцип публічного порядку (*ordre public*). Цей принцип передбачає, що суд може відмовитися застосовувати іноземне право, якщо воно суперечить основним принципам та цінностям національного права, зокрема, порушує публічний порядок країни. Прослідковується і принцип обмежень автономії волі (*limitations à l'autonomie de la volonté*). Відповідно, іноземне право може бути застосоване, якщо його застосування не суперечить обов'язковим нормам національного права або якщо воно не протирічить публічному порядку. Деякі норми національного права можуть застосовуватися обов'язково, незалежно від волі сторін або будь-яких умов угоди. Це стосується, зокрема, норм, що стосуються шлюбу, прав і дозволів осіб, прав дитини, тощо. Отож можемо стверджувати, що досить інтенсивно використовується принцип імперативних норм (*normes d'application nécessaire d'office*).

Невідомою стороною є принцип вибору (*principe de choix*). Сторонам надається можливість вибору права, за яким буде вирішуватися їхній спір. Вони можуть вибирати між правом тієї країни, з якою у них найбільше зв'язків, або між правом, за яким вони бажають, щоб їхні відносини регулювалися. Важливу роль відіграє принцип застосування права країни, з якою пов'язана угода (*lex contractus*). Цей принцип передбачає, що договірні відносини регулюються правом країни, з якою найбільше пов'язана угода сторін.

Ці принципи визначають особливості колізійно-правового регулювання меж принципу автономії волі в міжнародному приватному праві,

забезпечуючи баланс між волею сторін та загальними інтересами правопорядку. Держави мають різні підходи до правового регулювання, можуть виникати складнощі у визначенні об'єму дії принципу автономії волі. У сфері інтернету та інформаційних технологій, де географічні межі можуть бути менш визначеними, межі принципу автономії волі можуть ставати об'єктом дебатів та узгодження міжнародних стандартів. Враховуючи ці обмеження що впливають на межі даного принципу, важливо, щоб сторони укладання міжнародних договорів ретельно розглядали всі фактори та консультувалися з юридичними експертами для забезпечення ефективного та законного визначення правового режиму своїх угод.

Література:

1. Міжнародне приватне право навчальний посібник / уклад. : Котуха О. С., Чабан О. М. Львів : Вид-во ЛКА, 2015. 200 с.
2. Міжнародне приватне право : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / В. А. Бігун, Є. М. Білоусов, І. М. Жуков ; за ред. проф. В. П. Жушмана та доц. І. А. Шуміло. Х. : Право, 2015. 320 с.
3. Міжнародне приватне право : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / за ред. проф. В. П. Жушмана та доц. І. А. Шуміло. Х. : Право, 2011. 320 с.
4. Васильченко В. В. Науково-практичний коментар Закону України «Про міжнародне приватне право» / В. В. Васильченко. Київ : Істина, 2007. 197 с.
5. Покора І. Є. Співвідношення та взаємодія матеріально-правового та колізійного методів регулювання в міжнародному приватному праві. *Актуальні проблеми держави і права*. 2012. Вип. 68. С. 432–439. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ardp_2012_68_69
6. Цивільний кодекс, вступний акт і відповідні закони Ein führungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (EGBGB) URL: <https://www.buzer.de/gesetz/5257/index.htm>
7. Цивільний кодекс. USTAWA z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny. URL: <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/kodeks-cywilny-16785996>
8. Code civil Цивільний Кодекс Франції Останнє оновлення даних для цього коду: 21 травня 2023 URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006070721/
9. Італійський цивільний кодекс (італ. codice civile italiano). URL: <https://www.codice-civile-online.it/>
10. Закон України «Про міжнародне приватне право» від 23.06.2005 р., № 2709-IV. *Відомості Верховної Ради*. 2005. № 32. С. 422.
11. Задорожна С. М. Автономія сторін у міжнародному приватному праві : монографія. Чернівці : Технодрук, 2008. 216 с.
12. Цимбалюк І. І. Теорії правової природи автономії волі в міжнародному приватному праві : матеріали конференції (м. Львів, 22 квітня 2023 р.) С. 7. URL: https://pil-intrel.blogspot.com/2023/04/blog-post_42.html

Tsybalyuk I. Conflict of law regulation between the application of the principle of autonomy of the will in private international law

Summary. The article analytically systematizes conflict-of-law regulation of the limits of the principle of autonomy of will in international private law, manifested in the form of certain restrictions aimed at ensuring compliance with mandatory norms and basic principles of the legal

order; the author's argumentation of the conflict-of-law regulation of the limits of the principle of autonomy of will in the continental legal system, which in the context of global competition and innovation, are changing and expanding.

The analysis proved that the principle of autonomy of will gives the parties considerable freedom of choice of law to regulate their international legal relations. However, this freedom has its limits, manifested in the form of certain restrictions aimed at ensuring compliance with mandatory norms and basic principles of the legal order.

It has been proved that a distinctive feature of the conflict-of-law regulation of the limits of the principle of autonomy of will in the continental legal system is a strict sectoral classification of its norms and a clear correlation of this or that field with private law.

It was also emphasized that in the mentioned legal system there are restrictions that affect the limits of the application of the principle of autonomy of the will, especially in cases where it contradicts the basic principles of legislation or violates public order. An important element affecting the limits of the principle of autonomy of will is the political and legal regime of the state.

It has been proven that the principle of autonomy of will is an important element of private international law, contributing to the establishment of clear rules for the parties concluding international treaties, while ensuring a balance with the basic principles of justice and public order.

It is emphasized that with the development of new technologies and increased virtualization of business processes, the choice of law and dispute resolution mechanisms may become even more relevant. In the context of global competition and innovation, the principle of autonomy of will becomes a tool that helps support business models and contracts that correspond to new realities.

Key words: autonomy of will of the parties, limits of application of the principle of autonomy of will, international private law, continental legal system, conflict-of-law regulation.